

Ἐλεύθερη πληροφόρηση

ΔΕΛΤΙΟ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
Ἀριθμός φύλλου 125 16 Ἰανουαρίου 2004

Κορεσμός ἀκόρεστος

Δυό ὅροι, πού εἰσάγουν ἀντίφαση. Πού, ὥστόσο, συνυπάρχουν στό μοντέρνο καταναλωτικό μας σύστημα καί δροῦν ἀντίρροπα καί ἀποσυντονίζουν τήν ἀνθρώπινη ὑπαρξη. Ἀπό τό ἕνα μέρος λειτουργεῖ ἡ δοκιμή, ἡ γεύση καί ὁ κορεσμός τῶν αἰσθήσεων μέσα στόν παράδεισο τῆς σύγχρονης τεχνικοοικονομικῆς ὑπερπληρότητας. Ἡ εὐχαρίστηση μέσα στήν ἀτμόσφαιρα καί τήν κατάσταση, πού συνηθίσαμε νά τήν ὀνομάζουμε ἄνεση καί εὐμάρεια. Καί, ἀπό τό ἄλλο μέρος, αὐξάνει ἡ πείνα καί ἡ δίψα γιά περισσότερα ἀγαθά, γιά δυνατότερα ἐρεθίσματα τῶν αἰσθήσεων, γιά συναρπαστικότερες ἀπολαύσεις. Ἕνα αἶσθημα ὑπαρξιακοῦ κενοῦ μέσα στό φορτισμένο κλίμα τῆς εὐμάρειας, δίνει τό σῆμα γιά νέα ἐξόρμηση. Μιά ἀπουσία ψυχικῆς ἱκανοποίησης σηματοδοτεῖ τήν ἀνάγκη γιά καινούργιες δοκιμές καί ἀναζήτηση ἀδοκίμαστης γεύσης. Ἡ ἐμπειρία τῆς πληρότητας ἢ τῆς αὐτάρκειας τῆς εὐμάρειας δέν ἔχει ὄριο, μήτε τελειωμό. Εἶναι καί μένει γιά πάντα μιά ἀφειρηρία. Πού κάνει τήν ὑπαρξη νά νοιώθει φτωχή, πεινασμένη καί στερημένη τῆς πληρότητας καί τῆς ὀριστικῆς καταξίωσης.

Η τελετουργία τῆς διαφήμισης ἐκμεταλλεύεται τό ἀκόρεστο πάθος γιά περισσότερη εὐμάρεια. Καί μᾶς εἰσάγει, καθημερινά, και-

νούργιες προκλήσεις. Προϊόντα, πού δέν τά σχεδίαζε, πρίν λίγο καιρό, ἡ φαντασία μας. Προτάσεις, πού τίς διακινεῖ μέ τό περιτύλιγμα τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ. Συνθήματα ἀπελευθέρωσης ἀπό τίς δομές τοῦ «χτίς» καί ὑποδούλωσης στίς «δῆθεν» ἀπαιτήσεις τοῦ «σήμερα». Ξεδιπλώνει μπροστά μας ὁράματα καί τεχνάσματα ἀδοκίμαστης ἀπόλαυσης. Εὐφυέστατα λεπτουργήματα τῆς τεχνολογίας μας, πού μειώνουν τό μόχθο, μαγεύουν τίς αἰσθήσεις, γεμίζουν τό χρόνο καί σφραγίζουν τήν προσωπική ἱστορία μέ τήν ἐγγύηση τῆς καταξίωσης. Καί μεῖς οἱ ταλαίπωροι δενόμαστε στό μαγγανοπήγαδο καί γυρίζουμε «διά βίου» μέ τήν ψευδαίσθηση, πώς θά χορτάσουμε κάποτε τήν εὐτυχία. Αὐξάνουμε, ὀλοένα καί περισσότερο, τίς οἰκονομικές μας δυνατότητες. Ἐξαγοράζουμε, μέ ἄνεση ἢ μέ κόπο, τά καινούργια γραμμάτια τῆς εὐμάρειας. Καί, μετά, ξαναστηνόμαστε στήν ἀφειτηρία, προσδοκώντας τό ἐπόμενο ὄχημα μέ τό ἐμπόρευμα τῆς εὐτυχίας.

Υπάρχει μιά λησμονημένη ἢ συνειδητά περιφρονημένη ἀλήθεια. Ὅτι ἡ ὕλη δέν ἀποτελεῖ τήν πληρότητα. Εἶναι τό στοιχεῖο, πού ὑπηρετεῖ τόν ἄνθρωπο, ἀλλά ὑπόκειται στή φθορά καί στήν ἐξαφάνιση. Καί ἡ ἀπόλαυση τῆς ὕλης, ὅσο καί ἂν εἶναι καθημερινή γεύση, ὑπόκειται στό νόμο τῆς σχετικότητας. Μῆτε σέ μῆκος χρόνου συμπορεύεται μέ τόν ἄνθρωπο. Μῆτε ἀντέχει νά φορτίσει τήν ψυχή μέ τή βεβαιότητα, πώς τό ἕνα καί μοναδικό ταξίδι τῆς ζωῆς ἀξιοποιήθηκε δημιουργικά καί δέν πῆγε χαμένο.

Στό ψαλτήρι τοῦ Δαβίδ, στίς ἐξομολογητικές προσευχές, πού διασώζουν τή γόνιμη ἀνησυχία καί τήν ἀνάπαυση τῆς πληρότητας, ἀνακάλυψα τήν κληρονομιά τῆς μοναδικά ἀνόθευτης ἐμπειρίας. Ἐκεῖνος, ὁ πολυτάλαντος καί πολύπαθος, προσεύχεται καί διακηρύττει: «Ἐγνώρισάς μοι ὁδούς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου». (Μοῦ γνώρισες τούς δρόμους, πού ὁδηγοῦν στή ζωή. Καί θά μέ γεμίσεις μέ τήν εὐφροσύνη, πού μεταδίδει ἡ παρουσία τοῦ προσώπου Σου). «Ἐγώ δέ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναί μοι τήν δόξαν σου». (Ἐγώ θά ἐμφανιστῶ μπροστά στό πρόσωπό Σου μέ τό θησαύρισμα τῆς δικαιοσύνης, πού θά συλλέξω κατά τή διάρκεια τῆς ζωῆς μου. Καί θά χορταστῶ, ὅταν θά ἀντικρῦσω τήν πληρότητα τῆς δόξας Σου) (Ψαλμ. ιε' 11, ιστ' 15).

Η ὕλη εἶναι φθαρτή καί πρόσκαιρη. Ὁ Θεός εἶναι ἡ πληρότητα. Ἡ ἀναλλοίωτη Ὑπαρξη. Καί ἡ ἄπειρη Ἀγάπη. Κοντά Του, μεταγγίζονται στίς καρδιές μας ἡ ἀνάπαυση καί ἡ εὐφροσύνη. Καί ἀπελευθερώνονται οἱ ὑπάρξεις μας ἀπό τήν ἀκόρεστη ἀναζήτηση τοῦ κορεσμοῦ στήν κτήση καί στή γεύση τῆς ἄστατης καί φθαρτῆς ὕλικῆς πραγματικότητας.

Ἐντί καινό μήνυμα, ...κενολογία.

Ἐ ἄλλο ἐπίπεδο ὁ λόγος μου σήμερα. Σέ ἄλλη περιοχή βιώματος καί χρεωστικῆς λειτουργίας ἡ ὀξύτατη προβληματική μου. Στήν περιοχή, πού τήν καταυγάζει ἡ πού πρέπει νά τήν καταυγάξει ἡ παρουσία καί ἡ ἐνέργεια τοῦ Παναγίου Πνεύματος καί νά τή σφραγίζει ἡ σοφή καί διακριτική ἱεροπρέπεια.

Φιλοτεχνώντας τούτη τή στήλη, ἀναφέρομαι, πάντοτε μέ πόνο καί μέ πηγαῖο προβληματισμό, σέ πρωτοβουλίες τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης, πού εὐτελίζουν τήν ἀγία Παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας μας καί μεταλλάσσουν τό κέντρο Ἀγιοπνευματικοῦ διαλόγου, τήν Ἱερά Σύνοδο, σέ μηχανισμό σκοτεινῆς διαπλοκῆς καί σέ ὄργανο ἐξυπηρέτησης κοσμικῶν, ἀνομολόγητων στόχων. Λειτουργώντας ὁ ἴδιος στό Θυσιαστήριο τῆς ἐπισκοπικῆς εὐθύνης, δέν δικαιοῦμαι νά ἀπολαμβάνω τή ραστώνη τῆς σιωπῆς καί νά καταλείπω ἀπληροφόρητο καί ἀμέριμνο τό λαό γιά τή διακίνηση τῆς ἰδιοτέλειας καί τῆς διαφθορᾶς ἐκεῖ, πού θά ἔπρεπε νά βρίσκε-

ται ἐνθρονισμένη ἡ διάφανη εἰλικρίνεια καί ἡ Πατερική ἀγιότητα. Ἰδιαίτατα μέ ἀπασχόλησε καί μέ ἀπασχολεῖ ἡ ἐκκοσμικευμένη προβολή τοῦ σημερινοῦ προκαθήμενου τῆς Ἐκκλησίας μας, πού, ἀντί νά λιτανεύει, κατ' ἀποκλειστική ἐπιλογή, τήν Εὐαγγελική ἀλήθεια καί τή σωστική Χάρη, προωθεῖ, μέ πάθος καί πείσμα, τό μοντέλο τοῦ κοσμικοῦ ἡγεμόνα, σωρεύοντας, ἀδιάκοπα, ἐρωτηματικά στή λαϊκή ψυχή καί πυροδοτώντας ἀτέρμονη γκάμα ἀντιδράσεων.

Μέ τοῦτο τό κείμενο θέλω νά περιορίσω τήν κρίση μου καί τήν ἀνησυχία μου στόν κηρυκτικό λόγο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου, πού, ἐνῶ σέ ὄγκο εἶναι ἐντυπωσιακός, σέ θεολογική ποιότητα καί βαρύτητα προδίδεται ἰσχνότατος, μεταλλαγμένος σέ φτηνή δημοκοπία καί ἀφόρητα διχαστικός.

Διαπίστωσα, μέ ὀδύνη, πώς δέν εἶμαι ὁ πρῶτος, πού βιώνω κρίση συνείδησης, ὅταν ἀκούω τόν προκαθήμενο νά μιλάει, μέ στόμφο, μέ ἐπαναλαμ-

βανόμενες ἐκρήξεις καί μέ ὕφος μπαλονάτου πολτευτή, στό συναγμένο λαό τοῦ Θεοῦ. Καί ἄλλοι ἐπίσκοποι, ἀπό πολύ παλιά, τόλμησαν νά ἐκφέρουν κρίση ἀπαρέσκειας γιά τό ἀρχιεπισκοπικό κήρυγμα. Ἀλλά, ἀντί γιά κατανόηση καί σεμνή εὐχαριστία, δέχτηκαν καταιγισμό ἀναιρετικῶν ἐπιχειρημάτων καί ἐπικρίσεων. Ὁ ἀδελφός(!), συλλειτουργός(!) καί συναγγελιαφόρος(!) τοῦ Εὐαγγελικοῦ μηνύματος Χριστόδουλος, δέν καταδέχτηκε νά σκύψει νά συλλέξει, νά μετρήσει καί νά ζυγίσει τίς κρίσεις τῶν συνεπισκόπων του καί, ἀξιοποιώντας τίς συμβουλές τους, νά ἀναπλάσει τό κήρυγμά του. Ἐκμεταλλεύτηκε τήν προεδρική, συνοδική του καθέδρα καί μέ ἓνα μακρότατο μονόλογο ἀμνήστευσε τόν ἐαυτό του καί κατακεραύνωσε αὐτούς, πού τούς στιγμάτισε ὡς ἰδιοτελεῖς ἐπικριτές του.

Κατά τή Συνέλευση τῆς Ἱεραρχίας, τόν Ὀκτώβριο τοῦ 1999, φορτισμένος καί ἀναμένος ἀπό τήν ἀμφισβήτηση τῆς ἀξίας τοῦ κηρυκτικοῦ λόγου του, εἶπε, μέ στόμφο καί τρόπο ἀπόλυτο:

«Ἐμεῖς πιστεύουμε ἀκραδάντως ὅτι ὁ λόγος μας εἶναι βαθιά ἐκκλησιαστικός καί ἀνθρώπινος καί στό ἔπακρον οἰκοδομητικός. "ἄλατι ἡρτυμένος". Καί ὅταν ὑπάρχει ἀνάγκη ἐλέγχου τῆς ἐξουσίας, καί πάλιν κινεῖται μέσα στά πατερικά πλαίσια μέ πολλή στοργή καί διακριτικότητα. Ποιός ἀπέκλεισε ποτέ ἀπό τό λόγο τῶν Πατέρων τόν ἔλεγχον; Ἄν γιά τόν κάποτε ἐλεγκτικό λόγο του πρέπει νά ἐλεγχθῇ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, τότε θά πρέπει προηγουμένως νά εἶχαν ἐλεγχθῇ καί οἱ μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες Χρυσόστομος, Βασίλειος, Ἀμβρόσιος, Μ. Φώτιος κ. ἄ., πού ἀπο-

τελοῦν τά πρότυπά μας. Καί γιατί τάχα πρέπει ὁ λόγος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου νά εἶναι διάφορος, ἄνευρος καί ἀνώδυνος; Οὐδέποτε στό παρελθόν, ἐπί μίαν 24ετίαν πού ἤμουν Μητροπολίτης Δημητριάδος ὑπῆρξε τέτοιος ὁ λόγος μου... Σήμερα, χάρις κυρίως στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί στήν προσφορά αὐτοῦ τοῦ λόγου ἡ Ἐκκλησία στήν πατρίδα μας ἔπαυσε πλέον νά ἀποτελεῖ ἕνα μνημειακό κειμήλιο τοῦ παρελθόντος, ἀπωθημένο στό περιθώριο τῶν ἀνθρωπίνων ἀναζητήσεων καί τῶν κοινωνικῶν ἐξελίξεων. Ἀνεσύρθη ὡς ὅλον ἀπό τήν ἀπομόνωση καί ἦλθε, μέ ἀξιοπιστία, μέ προσοχή καί τό ἐπιβαλλόμενο μέτρο, στό προσκήνιο τῆς καθημερινῆς ἐπικαιρότητας. "Ὁχι, βέβαια, ἡ Ἐκκλησία δέν ἄρχισε νά ὑπάρχει ἀπό τότε πού ἐξελέγημεν στήν πρώτη θέση τῆς Ἱεραρχίας μας. Αὐτό θά ἦτο ὕβρις. Κι' ἐμεῖς οὐδέποτε εἶπαμε ἢ ἀφήσαμε νά ἐννοηθῇ κάτι τέτοιο. Ἡ θετική ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας διεργασία ὠδήγησε, ἐκτός τῶν ἄλλων, προσωπικότητες ἀναμφισβητήτου κύρους καί κοινωνικές δυνάμεις στό νά προσέλθουν ὡς ἐθελοντές στήν κοινῇ μας ὑπέρ τῆς Ὀρθοδοξίας προσπάθεια. Γι' αὐτό καί τό ὅτι ἔχει ἐπέλθει ἐντυπωσιακή ἀλλαγὴ στίς διαθέσεις τοῦ λαοῦ μας ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας, αὐτό μόνο τυφλοὶ δέν τό βλέπουν καί κωφοὶ δέν τό ἀκοῦν».

Πρὶν προχωρήσω σέ εὐρύτερη, θεολογική καί ἐκκλησιολογική ἀποτίμηση τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ κηρύγματος, θά ἤθελα νά διατυπώσω μερικά σχόλια πάνω σ' αὐτό τό ἀπολογητικό του κείμενο, μέ τό ὅποιο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

αὐτοδικαιώθηκε καὶ αὐτοῦμνήθηκε μπροστά στήν ὀλομέλεια τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

1. Ὁ κ. Χριστόδουλος δήλωσε, πὼς πιστεύει στήν ἀρτιότητα καὶ στήν τελειότητα τοῦ κηρυκτικοῦ του λόγου. «Πιστεύουμε», εἶπε, «πὼς ὁ λόγος μας εἶναι βαθιά ἐκκλησιαστικός καὶ ἀνθρώπινος καὶ στό ἔπακρον οἰκοδομητικός, ᾠλατι ἡρτυμένος». Βιάστηκε καὶ πρόδωσε τὴν ἔπαρσή του. Γιά νά φτάσουν στά αὐτιά του δυσμενεῖς κρίσεις, πού τὸν ἀνησύχησαν καὶ τὸν ἐνόχλησαν καὶ τὸν ἀνάγκασαν νά προσέλθει στό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας καὶ νά καταθέσει τὴν ἀπολογία του καὶ τό λιβανωτό τοῦ αὐτοεπαίνου του, σημαίνει, πὼς οἱ συλλειτουργοί του εἶχαν ἀποθηκέψει μέσα τους διάφορη ἐμπειρία καὶ εἶχαν ἀποκρυσταλλώσει τὴν πεποίθηση, πὼς ὁ ἀρχιεπισκοπικός λόγος ὕστερεῖ σέ τέτοιο βαθμό, πού νά ἀποβαίνει ἐπικίνδυνος. Ἕνας σοβαρός καὶ νηφάλιος ἡγέτης δέ θά ἐπέτρεπε στόν ἑαυτό του νά ἐκφέρει βιαστικά τὴν ἀπολογία τῆς ἔπαρσης, ἀλλὰ θά ἔσκυβε, μέ προσοχή καὶ μέ ἀγάπη, νά ἀκούσει ἀπὸ πρῶτο χέρι τὴν ἀδελφικὴ κριτικὴ, γιά νά καταστήσει ὠφελιμότερη καὶ ἀποδοτικότερη τὴν κηρυκτικὴ προσφορά του. Χαρακτηρίζοντας τό κήρυγμά του «βαθιά ἐκκλησιαστικό» καὶ «ἀνθρώπινο» καὶ «στό ἔπακρο οἰκοδομητικό» καὶ «ᾠλατι ἡρτυμένο», ἔκλεινε τό κανάλι τῆς ἀγαπητικῆς κριτικῆς καὶ τοῦ διαλόγου καὶ ἔμεινε θαυμάζοντας τό εἶδωλο τῆς φανταστικῆς τελειότητάς του.

2. Ἰσχυρίζεται, πὼς, ἀσκώντας ἔλεγχον τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας ἢ τῶν παργόντων τῶν ἐνταγμένων στήν κοινωνικὴ ἱεραρχία, εὐθυγραμμίζεται μέ τὴν πρακτικὴ τῶν ἁγίων Πατέρων, πού

ἄσκησαν δριμύ ἔλεγχον καὶ καταδίκασαν δημόσια, μέ πύρινον λόγο, τίς ἐκτροπές τοῦ παλατιοῦ καὶ τοῦ ἔσμου τῶν παρατρεχάμενων. Ἀλλὰ, φωτογραφίζοντας τὸν ἑαυτό του πλάι στους κολοσσούς Πατέρες τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐπικαλύπτει τὰ πραγματικὰ μεγέθη τῶν προσωποποιήτων, πού θεωρεῖ (πάλι ὑπεροπτικά) ἰσομεγέθη του. Καὶ αὐτὴ ἡ ἐπικάλυψη ἀποτελεῖ ἱστορικὴ πλαστογραφία. Οἱ Πατέρες, πού τοὺς πρόβαλε ὡς πρότυπά του, ἔχουν καταθέσει στό θησαυροφυλάκιο τῆς ἐκκλησιαστικῆς γραμματείας καὶ στίς καρδιές τῶν πιστῶν ἓνα ὄγκο θεολογικοῦ λόγου, ἀπίθανο σέ βάθος νοημάτων καὶ σέ ποιότητα πειστικῆς διαλεκτικῆς. Καὶ τό μεγάλο, τό μέγιστο μέρος αὐτῆς τῆς παραγωγῆς, εἶναι διδασχὴ, κατήχηση καὶ ἐρμηνεία, αὐθεντική, θεοφώτιστη καὶ καθοδηγητικὴ, τῶν ἱστορικῶν γεγονότων, πού ἀκολούθησαν τὴν ἐνανθρώπηση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν διδασκαλιῶν, πού παραδόθηκαν στο ἀνθρώπινο γένος ἀπὸ τὸν Λυτρωτὴ μας Ἰησοῦ Χριστό. Καὶ μέσα σ' αὐτό τὸν ἐπιβλητικὸ καὶ ἀσύλληπτα προσεγμένο ὄγκο τῆς θεολογικῆς παραγωγῆς καὶ διδασχῆς, βρίσκονται διάσπαρτες καὶ οἱ λιγοστὲς περιπτώσεις καυτοῦ ἐλέγχου, πού τὸν ἀπευθύνουν στοὺς ἐπίορκους διαχειριστὲς τῆς κοσμικῆς ἢ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσίας. Οἱ Πατέρες, μέ τό λόγο τους καὶ μέ τὴν ἔμπονη διδασχὴ τους, κατακυρώνουν καὶ ἐμπνέουν τὴν ἀγάπη. Αὐτὴ τὴν ἀγάπη, πού ἔρρευσε ἀπὸ τό Σταυρὸ τοῦ Κυρίου μας καὶ ἀναγέννησε καὶ ἀνάπλασε ὅλους τοὺς τελῶνες καὶ τίς πόρνες καὶ τοὺς ληστὲς καὶ ἔπλασε, ἀπὸ τὰ ἀρρωστημένα μέλη τῆς κοινωνίας, τό ἅγιο Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας

Ίησοῦ Χριστοῦ. Καί μόνο στίς λίγες περιπτώσεις, πού μετρίκωνται στά δάχτυλα, στίς περιπτώσεις ἀλαζονικῆς κατάχρησης τοῦ ἐπισκοπικοῦ χαρίσματος ἀπό διεφθαρμένους λειτουργούς ἢ βάνουσης καταπίεσης τῶν ἐλεύθερων εἰκόνων τοῦ Θεοῦ ἀπό τίς ἐπάλξεις τῶν *«ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου»* (Α΄ Κορινθ. β΄ 6), ὑψώνουν τή φωνή τους καί στοιχειοθετοῦν τό δημόσιο ἔλεγχο.

Ἀντίθετα πρὸς αὐτή τήν Πατερική πρακτική, ὁ αὐτοαποκαλούμενος μιμητής τους, ὁ σημερινός Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, ἔχει νά παρουσιάσει μιά θεολογική παραγωγή ἰσοδύναμη μέ τό «μηδέν» καί μιά ἀλυσίδα ἐλέγχων, πού ἐκτείνεται ἀπεριόριστα. Ἄν αὐριο, ὁ ἱστορικός ἢ ὁ ἀποκλειστικός βιογράφος του ἀποφασίσει νά συλλέξει καί νά κωδικοποιήσει τή θεολογική του παραγωγή, τόν καθαρά θεολογικό καί Πατερικό του λόγο, πού προσεγγίζει «ἐν φόβῳ καί τρόμῳ» τό μυστήριό τῆς Ἐκκλησίας καί καθοδηγεῖ ἀγαπητικά τούς ἀνθρώπους πρὸς τίς *«διεξόδους τῶν ὑδάτων»* (Ψαλμ. α΄ 3), δίχως εἰσαγγελικές κορόνες καί δίχως ἡγεμονικά αὐτολιβανίσματα, εἶναι ζήτημα ἂν θά στήσει σωρό, πού νά ξεχωρίζει ἀπό τήν ἀφάνεια καί νά ἐμπνέει τόν ἔπαινο. Ἄν, ὅμως, περισυλλέξει καί ἀποτυπώσει τά ὀρμητικά καί ἀνέλεγκτα ξεσπάσματα του, ἂν φωτογραφίσει τό ὀργισμένο ὕφος του καί καταγράψει τίς ἀπειλές του, θά ὑψώσει τόν πύργο τοῦ τρόμου, πού θά μείνει ὡς μνημεῖο ἀνάδελφης, ἐξουσιαστικῆς κατάχρησης τοῦ θεϊκοῦ δώρου τῆς ἀγάπης.

Δέν τοῦ βγαίνει τοῦ κ. Χριστόδουλου ἡ ἀναφορά καί ἡ σύγκριση τοῦ στυγνοῦ καί ἀναφοκοκκινισμένου προσώπου του μέ τό μειλίχιο ὕφος τῶν Πατέ-

ρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἐκεῖνοι εἰρηνευαν τό λαό καί τόν ὀδηγοῦσαν στήν κοινωνία τῆς ἀγάπης. Αὐτός ἐξάπτει τή λαϊκή φαντασία, φανατίζει τίς ἀντιμαχόμενες ὁμάδες καί διχάζει τό ἐκκλησίασμα καί, κατὰ προέκταση, ὁλόκληρο τό κοινωνικό σῶμα. Ἐκεῖνοι ἔπιαναν ἀπό τό χέρι τὰ *«τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα»* (Ἰωάν. ια΄ 52) καί τὰ ἔφερναν στήν ἐνότητα. Αὐτός ἀποσυνδέει τὰ ἐνωμένα μέλη τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος καί στρατολογεῖ τίς φατρίες.

3. Καί πῶς νά σχολιάσουμε τή δήλωση τῆς ἄμετρης αὐτοπροβολῆς του; Πῶς νά ἀφομοιώσουμε τήν ἔπαρση, πού ἀποτυπώνεται στήν ὑποτιθέμενη διαπίστωση, πῶς τό ἐλεγκτικό του κήρυγμα ἔφερε τήν ἀνανέωση τοῦ ἐνδιαφέροντος γιά τήν Ἐκκλησία καί μαγνήτισε διακεκριμένες προσωπικότητες στή στελέχωση τῶν πρωτοβουλιῶν Της;

Βέβαια, συνεπαρμένος ἀπό τό φόβο, πῶς μιά τέτοια διακήρυξη μπορεῖ νά προκαλέσει θύελλα εἰρωνικῶν σχολίων καί νά κατεξευτελίσει τήν ἀρχιεπισκοπική του προσωπικότητα, βιάστηκε νά ἐπισυνάψει στήν ἀνακοίνωσή του καί μιά ἐπιφύλαξη: *«Ὁχι, βέβαια, ἡ Ἐκκλησία δέν ἀρχισε νά ὑπάρχει ἀπό τότε, πού ἐξελέγημεν στήν πρώτη θέση τῆς Ἱεραρχίας μας. Αὐτό θά ἦτο ὕβρις»*. Ἀλλά, μόνο αὐτό δέν τόλμησε νά πεῖ. Ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἐγκαινιάζει τήν ἱστορική διαδρομή Της, ἀπό τή στιγμή, πού ὁ Χριστόδουλος ἀνέβηκε τὰ σκαλοπάτια τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ θρόνου. Ὅλα τὰ ἄλλα τὰ τόλμησε. Βεβαίωσε τούς ἄφωνους καί ἐκπληκτους Συνοδικούς Ἱεράρχες, ὅτι: *«Σήμερα, χάρις κυρίως στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί στήν*

προσφορά αὐτοῦ τοῦ λόγου (δηλαδή τοῦ Χριστοδουλικοῦ λόγου) ἡ Ἐκκλησία στήν πατρίδα μας ἔπαυσε πλέον νά ἀποτελεῖ ἕνα μνημειακό κειμήλιο τοῦ παρελθόντος, ἀπωθημένο στό περιθώριο τῶν ἀνθρωπίνων ἀναζητήσεων καί τῶν κοινωνικῶν ἐξελίξεων. Ἀνεσύρθη ὡς ὅλον ἀπό τήν ἀπομόνωση καί ἤλθε, μέ ἀξιοπιστία, μέ προσοχή καί τό ἐπιβαλλόμενο μέτρο, στό προσκήνιο τῆς καθημερινῆς ἐπικαιρότητας... Ἡ θετική ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας διεργασία ὠδήγησε, ἐκτός τῶν ἄλλων, προσωπικότητες ἀναμφισβητήτου κύρους καί κοινωνικές δυνάμεις στό νά προσέλθουν ὡς ἐθελοντές στήν κοινή μας ὑπέρ τῆς Ὁρθοδοξίας προσπάθεια. Γι' αὐτό καί τό ὅτι ἔχει ἐπέλθει ἐντυπωσιακή ἀλλαγή στίς διαθέσεις τοῦ λαοῦ μας ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας, αὐτό μόνο τυφλοί δέν τό βλέπουν καί κωφοί δέν τό ἀκοῦν».

Πρέπει νά ὁμολογήσω, ὅτι οἱ ἐμπειρίες, πού σώρευσα μέσα μου κατά τήν πενταετή ἡγεμονία τοῦ κ. Χριστόδουλου, δέν μοῦ καθάρισαν τήν ἀκοή καί δέν μοῦ ἀνοιξαν τά μάτια. Ἐξακολουθῶ νά εἶμαι τυφλός καί κωφός. Καί δέ διακρίνω τήν «ἐντυπωσιακή ἀλλαγή».

Ἐγώ βλέπω δύο πραγματικότητες. Καί τίς μετράω καί δέν μοῦ φτάνουν νά πιστοποιήσουν καί νά ἐπικυρώσουν ἐντυπωσιακή ἀλλαγή.

Ἡ πρώτη ἀδιαμφισβήτητη πραγματικότητα, εἶναι ὁ ἄδειος Μητροπολιτικός Ναός τῶν Ἀθηνῶν. Λειτουργεῖ μέσα στόν πρῶτο Ναό τῆς αὐτοκέφαλης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (πού ἐκτείνεται ἴσαμε τόν Πηνειό) ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Καί τό ἐκκλησίασμα εἶναι μετρημένο. Εἶναι τόσο τό πλήθος, ὅσο θά ἔβρισκε ὁ κ. Χριστόδουλος καί στό Ναό

τῆς Ἀργαλαστῆς. Καί διερωτῶμαι: Γιατί αὐτή ἡ κραυγαλέα ἀπουσία; Γιατί ἐκεῖ, πού λειτουργεῖ ὁ προκαθήμενος, ὁ ἡγέτης, πού ἀνέσυρε τήν Ἐκκλησία ἀπό τήν ἀπομόνωση(!!!) καί τήν ἔφερε στό προσκήνιο τῆς καθημερινῆς ἐπικαιρότητας, δέν συνωστίζονται τά πλήθη νά τόν ἀκούσουν καί νά φωτιστοῦν καί νά πλαισιώσουν, ὡς ἐθελοντές τίς πρωτοβουλίες του; Μήπως ἡ ἀλλαγή εἶναι μῦθος, πού τόν συνέθεσε «ἐν ὀνείρῳ» ὁ προκαθήμενος, γιά νά στυλβῶσει καί νά λαμπρύνει τό προφίλ του;

Καί ἡ δεύτερη πραγματικότητα: Ἄν οἱ διαβεβαιώσεις τοῦ κ. Χριστόδουλου, πῶς ὁ λόγος του καί τό ἐλεγκτικό, ἀφύπνιστικό κήρυγμά του ὠδήγησαν «προσωπικότητες ἀναμφισβητήτου κύρους καί κοινωνικές δυνάμεις στό νά προσέλθουν ὡς ἐθελοντές στήν κοινή μας ὑπέρ τῆς Ὁρθοδοξίας προσπάθεια», πῶς ἐξηγεῖται ἡ φτωχή καί ἀναιμική καί ἰδιαίτερα διαβλητή σύνθεση τοῦ κεντρικοῦ ἐπιτελείου του; Ἄν προσωπικότητες ἀναμφισβητήτου κύρους ἔτρεξαν νά συμβάλουν, ὡς ἐθελοντές, στήν κοινή προσπάθεια, πῶς δέν βρέθηκαν κάποιοι σοβαροί καί ἱκανοί καί ὀλότελα ξένοι πρὸς τό κλάμπ τῶν διαβεβλημένων ὁμοφυλόφιλων, νά σταθοῦν στό πλευρό του καί νά συγκροτήσουν φερέγγυα ὁμάδα σχεδιαστῶν ποιμαντικοῦ ἔργου καί ἀντιμετώπισης τῶν μεγάλων ἀντιξοοτήτων; Πῶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔμεινε μέ ἕνα ἐπιτελεῖο, πού συνεχῶς τόν διασύρει καί τοῦ σκάβει τό λάκκο;

Αὐτά, ὡς συνοπτικά σχόλια στίς ἀνακοινώσεις του πρὸς τό Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας, κατά τή Συνέλευση τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1999.

Ἀλλά πρέπει νά γυρίσουμε τό φύλλο

καί νά ἀντιμετωπίσουμε, μέ καθαρά θεολογικά κριτήρια, τήν πεντάχρονη κηρυκτική προσφορά τοῦ κ. Χριστόδουλου.

1. Στοιχείο, πού προσδιορίζεται μέ τό πρῶτο ἄκουσμα, εἶναι, πῶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μιλάει συχνά-πυκνά, ἀλλά ἀπαράσκευος. Προσφέρει στό λαό τοῦ Θεοῦ καί σ' ὅλους τοὺς ἀκροατές του πνευματικό ἔδεσμα πρόχειρης καί ἐπιπόλαιης παρασκευῆς. Αὐτό, πού φτάνει ἐκείνη τήν ὥρα στά χεῖλη του. Ἡ ἐκείνο, πού παρασκεύασε κάποτε, μέ τήν εὐκαιρία ἐπαρχιακῆς πανηγυρῆς καί τό ξαναζέστανε καί μιά καί δυό καί περισσότερες φορές, γιά νά καλύψει τίς ἀνάγκες τῆς λειτουργικῆς ἐπικαιρότητας. Ἀρκετό, ἴσως, γιά τίς τότε συνθῆκες, γιά τή μορφωτική στάθμη τοῦ τότε ἀκροατηρίου του. Ἀνεπαρκές, ὅμως καί ἀνεπείκαιρο γιά τήν ἔντονα προβληματισμένη κοινωνία τῆς πρωτεύουσας καί φτωχή συμβολή σέ ἕνα φόρουμ, στό ὁποῖο ἐναλλάσσονται ὁμιλητές μέ καταξιωμένη παιδεία καί μέ ἐκλεπτυσμένη ὁμιλητική ἱκανότητα.

Καί καθώς τό πρόχειρο καί φτωχό πνευματικό ἔδεσμα τό προσφέρει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μέ ἀνοικτές τίς ἀντένες τῶν μέσων ἐνημέρωσης, καί τό σερβίρει, ταυτόχρονα, στοὺς παρόντες ἀκροατές του καί στοὺς ἀθέατους ἀποδέκτες τοῦ λόγου του, πού τόν προσοικειώνονται μέ τήν παρέμβαση τοῦ ραδιοφώνου ἢ τῆς τηλεόρασης, ἔχουν ὅλοι τήν εὐχέρεια νά τό κρίνουν καί νά τό συγκρίνουν μέ παλιότερες προσφορές του, νά φιλοκοσκινήσουν τήν ποιότητά του καί νά ὑπογραμμίσουν τίς ταυτολογίες του.

Ἕνας Ἀρχιεπίσκοπος κατέχει τήν

ὑπεροχική καθέδρα στήν Ἐκκλησία. Τά βλέμματα ὄλων εἶναι καθηλωμένα στό πρόσωπό του. Καί οἱ ἀκοές ἀνοικτές, μέ τήν προσδοκία νά ἀκούσουν λόγο σοβαρό, ὑπεύθυνο, δείγμα βαθεῖας πνευματικῆς καλλιέργειας καί φωτισμένης ἐπεξεργασίας τῶν ἐπικαιρῶν προβλημάτων. Ἄν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναμασάει τήν προχειρότητα καί τή μετριότητα καί ἂν ἀφήνεται στά ρεύματα ἢ στά μποφόρ τῆς στιγμῆς, δέν ἀνταποκρίνεται στό ὕψος τοῦ ὑπουργήματός του καί στήν ὑπευθυνότητα τῆς ἀποστολῆς του. Προδίδει τή μετριότητα. Καί ἀκυρώνει τό ἀξίωμά του. Ἄν, μάλιστα, πράγμα πού γίνεται, κλυδωνίζεται ἀπό τόν αὐτοθαυμασμό στήν ἄγρια ἐπιθετικότητα καί ἀπό τίς ἐπιφανειακές ἐκκλησιολογικές προσψαύσεις στήν πατριδοκαπηλεία καί στήν κινδυνολογία, τότε, εἶναι πασίδηλο, πῶς δέν προσφέρει λυτρωτικά μηνύματα, ἱκανά νά ἀνοίξουν ὀρίζοντες καί νά προσανατολίσουν στήν καινὴ ἐμπειρία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ χώρου. Ἀπλῶς, ἐρεθίζει τίς ἀκοές καί θωπεύει τήν ἐκκοσμικευμένη προσδοκία τῆς ἄνεσης καί τῆς εὐμάρειας. Ἀλλά δέν ἐγγίζει τίς βαθεῖες χορδές τῆς ψυχῆς καί δέν ἀλλοιώνει «πρός μετάνοιαν».

2. Τή θεολογική φτώχεια καί τήν προχειρότητα τοῦ λόγου του πασχίζει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος νά τήν ἐπικαλύψει ἢ νά τήν ἀναπληρώσει μέ δάνεια, πού ἀντλεῖ ἀπό τήν τράπεζα τοῦ πολιτικοῦ ρεπερτορίου. Αὐτοπροδίδεται, πῶς τόν γοητεύει τό μπαλκόνι τοῦ πολιτευτῆ καί ἡ συνθηματολογία, πού διεγείρει τήν κοιμισμένη ἐπαναστατικότητα. Τοῦ ἀρέσει νά φωνάζει, νά κουνάει τό δάχτυλο καί νά βλέπει

τό πλήθος τῶν ἀκροατῶν του νά σεί-
εται, νά συντονίζεται μέ τόν ἀλόγιστο
παλμό του καί νά ὀρκίζεται κάτω ἀπό
τή σημαία του.

Κάθε φορά, πού θά ἐμφανιστεῖ στήν
Ὡραία Πύλη καί θά στηθεῖ μπροστά
στό μικρόφωνο, δέν θά περιοριστεῖ
στήν ἐκκλησιαστική διδασχή, ἀλλά θά
βγάλει ἀπό τό τσεπάκι του καί μιά ρου-
κέτα. Θά τή στοχεύσει καί θά τήν ἐκτο-
ξεύσει ἐνάντια σέ κάποια προσωπι-
κότητα τοῦ δημόσιου βίου, πού τή θε-
ωρεῖ ἔνοχη ἢ ἐνάντια σέ ἡγετικές ὁμά-
δες ἢ σέ συστήματα, πού πιστεύει ὅτι
εὐθύνονται γιά τή σύγχρονη κακοδαι-
μονία καί γιά τήν περιθωριοποίηση τῆς
Ἐκκλησίας (διάβαζε τοῦ Ἀρχιεπισκό-
που) ἀπό τό πολιτικό καί κοινωνικό
«γίγνεσθαι».

Ἀφρούς βγάζει τό στόμα του, ὅταν
ἀμύνεται γιά τό δικό του κύρος καί
ὅταν κατακεραυνώνει τούς προσωπι-
κούς του ἀντιπάλους ἢ τούς ἐκμεταλ-
λευτές τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ λαοῦ.
Φωνάζει, σκουίζει, δηλώνει (ψευδεπί-
γραφα πάντοτε) ἔτοιμος νά θυσιασθεῖ
γιά τήν ἀλήθεια(!), γιά τή δικαιοσύνη(!)
καί γιά τήν ἐντιμότητα(!) καί ζητεῖ τήν
κεφαλή ὅλων τῶν ἐνόχων «ἐπὶ πίνα-
κι».

Ἐκείνη τήν ὥρα, τό προδίδει καί τό
ἀποκαλύπτει, δέν εἶναι ὁ Ἐπίσκοπος
καί ὁ πατέρας ὅλων, πού διδάσκει τήν
καθαρότητα τῆς ψυχῆς καί τήν ἀγάπη.
Δέν εἶναι ὁ ποιμένας τῶν λογικῶν προ-
βάτων, αὐτῶν, πού παραμένουν μέ πι-
στότητα στά ἐνδότερα τῆς ἐκκλησια-
στικῆς μάντρας καί ἐκείνων, πού ἔχουν
ἀπομακρυνθεῖ καί πλανῶνται στίς κα-
κοτράχαλες ἐρημιές τοῦ βίου. Δέν εἶναι
ὁ λειτουργοῦς τῶν ἁγίων καί σωστι-
κῶν Μυστηρίων. Ὁ ὑπηρέτης, πού,

«κατ' ἐντολήν τοῦ Κυρίου του», «ἐν-
δύει» τήν καινούργια στολή στό μετα-
νωμένο ἄσωτο. Εἶναι ὁ πολιτικάντης
τῆς «γύρας», πού ψαρεύει τό χειρο-
κρότημα, τήν ἐπιδοκιμασία καί τήν ψῆ-
φο. Καί αὐτό ἀποδεικνύεται, περίτρα-
να, ἀπό τό γεγονός, ὅτι τήν ἄλλη μέρα
ἔχει λησμονήσει ὁλότελα τή «χτεσινή»
του μανιακή πυροδότηση καί μεθο-
δεύει ἄλλη ἔκρηξη μέ ἄλλο θόρυβο, γιά
νά κερδίσει ξανά τήν προσοχή τοῦ λα-
οῦ, νά εἰσπράξει ἕνα νέο χειροκρότη-
μα καί νά σπρώξει τό δείκτη τῆς δημοτι-
κότητάς του σέ ὑψηλότερη στάθμη.

Αὐτή ἡ πρακτική δέν συνιστᾷ χαρι-
σματική ἐξαγγελία τοῦ σωστικοῦ λό-
γου τοῦ Θεοῦ. Εἶναι σκέτος λαϊκισμός.
Καί, μάλιστα, χοντροειδέστατος. Εἶναι
λεκτική μαγεία καί ἐξαπάτηση τῶν
λαϊκῶν μαζῶν. Πρόκληση ἐποχιακοῦ
ρεύματος ἐμπιστοσύνης καί ἀφοσίω-
σης στό πρόσωπο ἐνός δημοκόπου
ὁμιλητή, πού ἠλεκτρίζει τά πλήθη μέ
τόν ἐρεθισμό τῶν κοσμικῶν τους ὁρα-
μάτων ἢ μέ τίς «δῆθεν» ἀποκαλύψεις,
πού δέν ἔχουν καμμία πρακτική συνέ-
χεια καί δέν ἐγκαινίζουν προσωπικό
καί κοινό ἀγῶνα γιά τήν ἀναχαίτιση
τοῦ ρεύματος τῆς κακοδαιμονίας.

Προσέξτε τό κηρυκτικό ἀνοιγμα τοῦ
κ. Χριστόδουλου. Τή βεντάλια τοῦ θε-
ματολογίου του καί τόν ἱριδισμό τοῦ
ὑφους του. Κύρια φροντίδα του εἶναι,
νά ἔχει, ὅπωςδήποτε, ἐνσωματωμένο
σέ κάθε του λόγο καί ἕνα περιστατικό
αἰχμῆς. Μιά ἀφορμή γιά νά ξεσπάσει
(αὐθόρμητα ἢ πλαστά, ἀδιάφορο) καί
νά ἐξαπολύσει τήν ἐπίθεσή του. Καί
ἕνα βέλος ἀκονισμένο, μέ τό ὅποιο θά
ἐπιτεθεῖ λάβρος στούς συντελεστές
τῆς κοινωνικῆς ἀπορρύθμισης ἢ στούς
ἐργάτες τῆς διαφθορᾶς(!).

Στή φάση τῆς Εὐχαριστιακῆς τελετουργίας, πού τό ἐκκλησίασμα καλεῖται νά ἀποθέσει κάθε βιοτική μέριμνα καί κάθε κοσμικό περισπασμό (*«πᾶσαν τήν βιοτικήν ἀποθώμεθα μέριμναν, ὡς τόν βασιλέα τῶν ὄλων ὑποδεξόμενοι»*) ὁ προεξάρχων τελετουργός σύρει βίαια τοὺς πιστοὺς ἔξω ἀπὸ τὴ σκέπη τοῦ Παναγίου Πνεύματος, πού *«ποιεῖ γαληνόμορφον τήν καρδίαν»*. Στόν ἐνεργοποιημένο κρατήρα τῶν παθῶν καί τῶν κοσμικῶν ἀντεγκλήσεων. Καί τοὺς ἀποκόβει ἀπὸ τὴν προσδοκία καί τὴν ὑποδοχή τοῦ «Βασιλέως τῶν ὄλων».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος δέν ἔχει συλλάβει καί, πολύ περισσότερο, δέν ἔχει συνειδητοποιήσει, πὼς ἡ πράξη του αὐτὴ ἀποτελεῖ βεβήλωση. Μπορεῖ νά προκαλεῖ, σέ μερίδα τῶν ἐκκλησιαζομένων, ἐντύπωση καί διέγερση. Μπορεῖ, μέ τό κέντρισμα καί τὴ βοήθεια τῶν ἐπιστρατευμένων ἀβανταδόρων του, νά ξεσποῦν κάποιοι σέ χειροκροτήματα. Μπορεῖ νά φωνάζουν, οἱ περισσότεροι θερμόαιμοι, «ἐσένα θέλουμε». Μπορεῖ ἐκείνη τὴν ὥρα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος νά εἰσπράττει τὴν ἱκανοποίηση, πὼς εἶναι ἡγέτης λαοπρόβλητος καί λαοφιλῆς. Μπορεῖ νά φτάνει στό τὸλμημα (ὅπως ἔφτασε), νά αὐτοανακηρύσσεται «μπροστάρης». Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀρρωστημένα σύνδρομα. Τό τραγικὸ καί βέβηλο γεγονός εἶναι, πὼς ἡ λατρεία ἔχει διακοπεῖ. Ἡ προσοχὴ τοῦ πλήθους ἔχει ἀποσπαστεῖ ἀπὸ τό θεϊκὸ πρόσωπο τοῦ σταυρωμένου λυτρωτῆ καί ξαναγυρίζει στὴν «ἀγορά», στό χωρὸ τῆς καθημερινῆς τριβῆς καί τῆς ἀντιπαράθεσης τῶν συμφερόντων καί τῶν παθῶν. Ἄν εἶναι δυνατό, μετὰ, νά ἐπιστρέψουν, ὁ νοῦς καί ἡ καρδιά, στὴν πράξη τῆς λατρείας καί στό βημα-

τισμὸ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τό Γολγοθὰ τῆς μεγάλης Θυσίας! Τὰ ἀποθέματα τῆς εὐλάβειας ὑπεκλάπησαν ἀπὸ τὴ λαϊκίστικη προπαγάνδα. Τό θεματολόγιο τῆς προσευχῆς ἀλλοτριώθηκε καί μεταλλάχτηκε, ἀπὸ τὴ συντριβὴ καί τὴ μετάνοια, στό μνηρυκασμὸ τῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς, πού ἐπεξεργάζονται ἀδιάκοπα καί φωτίζουν τὰ μέσα τῆς μαζικῆς ἐνημέρωσης.

Ἄν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἤθελε νά κάνει μιά νηφάλια καί ἀποτελεσματικὴ παρέμβαση στὶς κοινωνικὲς ἢ πολιτιστικὲς ἐξελίξεις, θά μπορούσε ἄριστα νά τὴν ἐπιδιώξει ἔξω ἀπὸ τὴν Εὐχαριστιακὴ λατρεία. Μὲ μιά ἀξιοπρεπὴ καί μελετημένη ἐμφάνισή του στὶς τηλεοπτικὲς ὀθόνες. Ἐκεῖ θά εἶχε τὴ δυνατότητα, μέ ἄνεση χρόνου καί μέ ἀλύσιδωτὴ ἐκφορὰ τῶν ἐπιχειρημάτων του, νά ἀποδείξει, πὼς ἡ ἄποψη τῆς Ἐκκλησίας ἔχει ἰσχυρὴ ἱστορικὴ καί ἀνθρωπολογικὴ ὑποθεμελίωση καί δέν πρέπει, μέ κανένα τρόπο νά ἀγνοηθεῖ ἢ νά δυναμιτιστεῖ. Μιά τέτοια παρέμβαση, εὐρύχωρη, μελετημένη καί πειστικὴ, θά μπορούσε νά φέρει ἀποτέλεσμα. Νά δώσει στοιχεῖα στοὺς ἀνθρώπους τῆς καλῆς θέλησης, νά ἀντιμετωπίσουν τὴν ἐπιπολαιότητα ἢ τὴν κακότητα καί νά τροχιοδρομήσουν τίς ἐξελίξεις πρὸς τὴν ὠφέλεια τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Ὁ λαϊκισμὸς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, πού ἐκδηλώνεται, χοντροκομένος, κατὰ τὴν ὥρα τῆς λατρείας, καί τὴ Θεία Εὐχαριστία βεβηλώνει καί ἀποτελεσματικὸν δέν φέρνει.

3. Φοβᾶμαι, πὼς δέν μπορῶ ἢ δέν δικαιούμαι νά ἀποφύγω τό χρέος τῆς

ὕπογράμμισης καί μιᾶς ἄλλης πτυχῆς τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ λαϊκισμοῦ. Θά προτιμοῦσα νά μήν ἐγγίσω τό θέμα, γιατί τό ἄγγιγμα ἀνοίγει, αὐτόματα, τίς πόρτες τῶν μυστικῶν χώρων τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης καί ἐπιτρέπει τήν πρόσβαση στό ἠθικό κενό ἢ στό χάος. Καί αὐξάνεται, κάθετα, ὁ σκανδαλισμός. Ὡστόσο, στήν περίπτωση τῆς σιγῆς μου ἢ τῆς φυγῆς μου, θά ἐγκληματοῦσα ἐγώ στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Θά ἔκρυβα τίς μολυσματικές πληγές. Καί θά ἐξαπατοῦσα τό λαό τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό ἀποτολμῶ τή συνέχιση τῆς κριτικῆς μου, μέ τήν ἐπισύναψη τῆς δήλωσης τῆς ὁδύνης μου.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, μέσα στή Θεία Λειτουργία, μέσα στά θυμιάματα τῶν προσευχῶν καί τούς ψαλμούς τῆς δοξολογίας, ἀνακατεῦει τήν κουτάλα τῆς καθημερινότητας καί ἐμφυτεύει στίς καρδιές τήν ἀγωνία τῆς προσκαιρότητας. Μιλáει σάν κομματάρχη. Γιά τήν ἀλλοίωση τῆς ἐθνικῆς μας ταυτότητας, γιά τή βαρβαρότητα τῶν γειτόνων μας Τούρκων, γιά τό ἀθεϊστικό μένος τῶν Εὐρωπαίων συντρόφων μας, γιά τά φακελλάκια τῶν γιατρῶν μας, γιά τίς ὑπερβάσεις τῶν τελωνειακῶν μας ἢ τῶν στελεχῶν τῆς πολεοδομίας μας καί γιά ὅσα ἄλλα ἡ ἐφευρετικότητά του ἀνακαλύπτει. Ποτέ, ὅμως, δέν μιλάει γιά τό σκούριασμα ἢ τό σάπισμα τῆς διοικητικῆς μηχανῆς τῆς Ἐκκλησίας μας. Γιά τό χῶρο, δηλαδή, στόν ὁποῖο ὁ ἴδιος ἔχει τήν κεντρική εὐθύνη καί εἶναι φορτισμένος μέ τήν ὑποχρέωση νά λειτουργεῖ ἄψογα. Ὡς ὀργανωτής καί προγραμματιστής, ἀλλά καί ὡς δικαστής καί ἀνανεωτής. Τήν ὑπαρξη τῶν σκανδάλων τήν ἀποσιωπᾷ. Καί τήν προσωπική του ὀλι-

γωρία τήν ἀποκρύπτει μέ περισσὴ ἐπιμέλεια. Στήν «ἀγορά», σπὶς τηλεοπτικές ὀθόνες καί στόν ἔντυπο χάρτη, στό φιλικό κουτσομπολιό καί στίς ἐπίσημες ἔδρες τῆς διαφώτισης ἢ τῆς δικαστικῆς κρίσης προβάλλονται ἐκκλησιαστικά σκάνδαλα, πού συγκλονίζουν καί προβληματίζουν πιστούς καί ἄπιστους. Βρωμιές ἠθικές, πού πνίγουν τήν ὁσφρηση. Πλουτισμοί ἀνήκουστοι, πού ἐντάσσουν στή συνομοταξία τοῦ προδότη Ἰούδα ὑψηλόβαθμους ρασοφόρους. Ἐπικαλύψεις εἰδεχθέστων ἀμαρτημάτων, ἀπό Συνοδικούς σχηματισμούς, πού προδίδουν ὀριστική ἐκπτώση τοῦ ἱερότατου ἐκκλησιαστικοῦ θεσμοῦ. Καί γιά ὅλα αὐτά δέν ὀργίζεται ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Δέν τά καυτηριάζει μέ τὰ κηρύγματά του. Δέν κηρύττει ἐκστρατεία γιά τήν ἀλλαγὴ τοῦ κλίματος. Δέν ὑπόσχεται τήν τιμωρία ἢ τήν ἀπομάκρυνση τῶν ἐνόχων σκανδαλοποιῶν. Δέν ἀναγγέλλει τόν καθαρισμό τῆς Ἐκκλησίας.

Στούς κοινωνικούς ἢ πολιτικούς τομεῖς, πού δέν ἔχει καμμιὰ εὐθύνη, παρεμβαίνει ἐλεγκτικά. Στούς τομεῖς, πού κρατάει στό χέρι τό κλειδί τῆς κάθαρης καί τῆς ἀναμόρφωσης, κλειδώνει τό στόμα του.

Αὐτό καί ἂν εἶναι διαφθορά!

Ἄν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος πιστεύει πραγματικά, πὼς ὁ κηρυκτικός του λόγος ἔχει τήν ὑποχρέωση νά ἀποκαλύπτει τὰ σκάνδαλα καί νά διεγείρει τήν πολεμική δράση, ὥς τό κάνει, πρῶτιστα, στό δικό του χῶρο. Ἄς ἀποκαλύψει τὰ σκάνδαλα τοῦ περιβάλλοντός του. Ἄς περιβληθεῖ «σάκκον» καί ἄς καθήσει «ἐπὶ σποδοῦ» (Ἰωνά γ' 6), ἕως ὅτου ἐλκύσει τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί πραγματώσει τήν ὀλοτελή κάθαρση τοῦ

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ, ΑΓΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

ὄν τελευταῖο καιρὸ γινόμαστε μάρτυρες θλιβερῶν γεγονότων καὶ φαινομένων, ποὺ ἐκτυλίσσονται στὸν ἐκκλησιαστικὸ μας χώρο. Ὑπῆρξε ἀτυχεστάτο καὶ ἀνεπὶκαιρο τὸ ζήτημα ποὺ ἀνέκυψε, ὅπως ἀνέκυψε μὲ ὅλες αὐτοῦ τὶς παραμέτρους, μὲ τὴν «ἐπιτροπικὴ διοίκηση» τῶν Μητροπόλεων τῶν «Νέων Χωρῶν». Δὲν θὰ ὑπείσέλθουμε στὴν οὐσία τοῦ θέματος, οὔτε στὸν ἐπιμερισμὸ τῶν εὐθυνῶν, ποὺ βαρύνουν καὶ τὶς δυὸ πλευρές. Θὰ ἐστιάσουμε, ὅμως, τὶς ἀναφορές μας στὴ ζημία, ποὺ ὑφίσταται καὶ στὴν ἀπογοήτευση, ποὺ δοκιμάζει, ἀπὸ τοὺς, ἀγνώστων κινήτρων, χειρισμοὺς τοῦ ὅλου ζητήματος τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ μὲν ἀναφέρεται στὸν πάλαι ποτὲ δοθέντα χαρακτηρισμὸ περὶ «Νέων Χωρῶν», λέτε καὶ ἀναφερόμαστε σὲ ἄλλες χώρες καὶ σὲ ἄλλες πατρίδες, μακρὰν καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν ταλαίπωρη Ἑλλάδα μας εὐρισκόμενες, ὁ δὲ ταράσσει τὰ ὕδατα μὲ παράξενες προσωπικοῦ χαρακτηριστὴρα ἐνέργειες, μὲ ἄστοχες προβολές τῶν ἀπόψεων ἀπὸ ἐτεροκίνητα δημοσιογραφικὰ ὄργανα καὶ μὲ ἐξωεκκλησιαστικὲς ἐγῶιστικὲς ἀντιλήψεις περὶ μνημοσύνου τοῦ ὀνόμα-

τος καὶ ἴσως μὲ ἐνδιάθετες ἀπώτερες βλέψεις, ποὺ φθάνουν ἀκόμη καὶ μέχρι τὴν ἀλλαγὴ τοῦ τίτλου τοῦ Πρώτου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ μέσα σ' ὅλα αὐτά, καὶ μὲ ἀφορμὴ ὅλα αὐτά, ἀκοῦμε καὶ τὶς φωνές τῶν ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἀντιφρονούντων, ἀφενὸς νὰ χρησιμοποιοῦν βαρύτατους χαρακτηρισμοὺς, ποὺ προβληματίζουν καὶ σκανδαλίζουν τὸ πλήρωμα, ὅπως ἐκεῖνες γνωστοῦ Μητροπολίτη, ποὺ ὁμίλησε δημόσια περὶ «ἀφορισμῶν, ποὺ ἐκπορεύονται ἀπὸ τὰ κατὰ γῶγία τῆς ὁδοῦ ἀγ. Φιλοθέης» καὶ ἀφετέρου νὰ προέρχονται στὴν ἀριθμητικὴ καταγραφή τῶν προσκείμενων Ἀρχιερέων στὸν ἓνα ἢ στὸν ἄλλο κατὰ τὴν τέλεση τοῦ μνημοσύνου τοῦ μακαριστοῦ Θεσσαλονίκης καὶ κατὰ τὸν ἑορτασμὸ τοῦ ἀγίου Διονυσίου στὴ Ζάκυνθο, ὡσὰν καὶ ἡ δέηση γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων ἢ ἡ ἀπονομὴ τῆς τιμῆς στοὺς ἐορτάζοντες ἀγίους νὰ συνδέονται μὲ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὶς εὐτελεῖς καὶ ταπεινὲς ἐκτιμήσεις.

Ὅλα αὐτὰ τὰ παρακολουθεῖ μὲ δέος καὶ ἀγωνία πολλὴ ὁ πιστὸς λαὸς μας καὶ θλίβεται καὶ πονεῖ καὶ ἐπιπλέον βλέπει τὸ αἶσθημα

σώματος τῆς Ἀρχιερωσύνης καὶ τῆς Ἱερωσύνης.

Ἄν σ' αὐτὸν τὸν τομέα μένει ἄπραγος καὶ σείει, μόνο, τὸ δάχτυλο γιὰ τὰ ἐγκλήματα τοῦ κοσμικοῦ χώρου, ἀπο-

δεικνύεται βιαστής τῶν ὄρκων τοῦ καὶ προδότης τῆς ἀποστολῆς του.

Ο ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ
ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

της προσδοκίας, που τον διακατείχε κατά την αλλαγή της αρχιεπισκοπικής ηγεσίας, να μαραίνεται και να σβήνει.

Και θα είμαστε έξαρχης και άπευθείας κατηγορηματικοί. Χωρίς ένδοιασμούς και επιφυλάξεις. Όλα αυτά δίνουν άφορμή να αλλοιώνεται το νόημα και η αποστολή της Εκκλησίας και να προσδίδονται σαυτή στοιχειά κοσμικότητας. Δεν είναι όμως έτσι. Η Εκκλησία μας είναι *«ἀγία και ἁμωμος, μὴ ἔχουσα σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων»*. Είναι η κιβωτὸς της σωτηρίας τοῦ κόσμου. Άλλη είναι η αποστολή της, μακράν και ἔξω ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ εἶδους τις κοσμικὲς συμπεριφορὲς και ἰδιαιτερότητες. Άλλα περιμένει να δεῖ ὁ πιστὸς λαὸς μας καὶ γι' αὐτὰ τὰ ἄλλα ἁγωνιᾷ, ἁγωνίζεται, ἀναμένει καὶ ἐλπίζει.

Καὶ ἰδοὺ ὀρισμένες χαρακτηριστικὲς περιπτώσεις, ἐπιλεγμένες ἀπὸ τὸ μακρὸ κατάλογο.

Δὲν βλέπει κανένα συγκεκριμένο καὶ μελετημένο πρόγραμμα γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ θέματος τῆς νεολαίας μας. Γιατί, δυστυχῶς, θὰ πρέπει ἐδῶ νὰ δεχθοῦμε, ὅτι ἡ κατάσταση στὴν ὁποία εὐρίσκεται ἡ σημερινὴ νεολαία μας δὲν εἶναι καθόλου ἱκανοποιητική. Αὐτὸ τὸ διαπιστώνουμε μὲ πόνο πολὺ καὶ ἁγωνία. Καὶ ἡ κακὴ αὐτὴ κατάσταση τῆς νεολαίας μας δὲν θεραπεύεται οὔτε μὲ τις χωρὶς ἀντίκρουσμα δακρύβρεχτες «συγγνώμες», οὔτε μὲ τὰ ἀντιεκκλησιαστικὰ λαϊκίστικα slogans «Σᾶς πάω καὶ μὲ πᾶτε» καὶ «Ἐλάτε ὅπως εἴσθε στὴν Ἐκκλησία, ἀκόμη καὶ μὲ τὸ σκουλαρίκι», οὔτε καὶ μὲ τὰ χαμηλῆς ποιότητας ἀρχιεπισκοπικὰ ἀνέκδοτα.

Δὲν βλέπει οὐσιαστικὴ προσέγγιση στὸν ἀνθρώπινο πόνο καὶ ἀποτελεσματικὴ βοήθεια στὸν πάσχοντα συνάνθρωπο, ἐκτὸς ἀπὸ ὀρισμένες ἀξιέπαινες πράγματι πρωτοβουλίες καλῶν ποιμένων τῶν ἐνοριῶν. Ὁ ἀνθρώπινος πόνος καὶ ἡ ἀνθρώπινη δυστυχία δὲν ἀντιμετωπίζονται, ὅταν, ἔχοντας πάντα στὸ πλευρό μας τοὺς δημοσιογράφους καὶ τοὺς

χειριστὲς τῶν τηλεοράσεων, ἐπισκεπτόμαστε θεαματικὰ κατὰ τις ἡμέρες ἐορτῶν Νοσοκομεῖα καὶ Θεραπευτήρια, εὐχόμενοι «περαστικά» καὶ προσφέροντας ἓνα κουτάκι μὲ γλυκά. Ἡ προσφορὰ στὸν ἀσθενῆ τοῦ Θεραπευτηρίου καὶ στὸ δοκιμαζόμενο συνάνθρωπό μας πρέπει νὰ γίνεται ἀφανῶς καὶ ἀθόρυβα, μὲ οὐσιαστικὴ προσέγγιση στὸν πόνο καὶ στὸ πρόβλημα. Πρέπει νὰ εἶναι ἐπιτελικά μελετημένα καὶ ὁργανωμένη μὲ πολλὴ προσοχή, μὲ πρόγραμμα, μὲ προσωπικὲς θυσίες καὶ μόχθο, χωρὶς καμμιά διάθεση καὶ τάση προβολῆς καὶ ἐπίδειξης.

Βλέπει καὶ θλίβεται τὸ ποίμνιο, ἡ τέλεση τῶν ἱερῶν μυστηρίων, μὲ προέχον «τὸ μέγα μυστήριον» τοῦ γάμου, νὰ μεταφέρεται στίς ἡμέρες μας μὲ τὴν ἀνοχή τῆς ἐκκλησιαστικῆς διοίκησης, ἀπὸ τὴν πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα στὴ φαντασμαγορία τῆς τελετῆς. Νύφες καὶ κουμπάρες, συνεπικουρούμενες καὶ ἀπὸ ἱκανὸ ἀριθμὸ προσκεκλημένων γυναικῶν, προσέρχονται στὸ μυστήριον σχεδὸν ἡμίγυμνες καὶ μὲ σκοπὸ τὴν ἐπίδειξη. Ἐν μάλιστα εἶναι καὶ «δημόσια πρόσωπα» ἀκόμη χειρότερα. Καὶ πολλοὶ εὐλαβεῖς κληρικοὶ μὲ πόνο ἀναγκάζονται ἀδιαμαρτύρητα νὰ ἀνέχονται αὐτὲς τις θλιβερὲς καὶ ἀπαράδεκτες καταστάσεις, ἀφοῦ καμμιά κάλυψη, οὔτε μὲ προφορικὲς ἀνακοινώσεις, οὔτε μὲ ἔγγραφες ἐγκύκλιες διαταγές, τοὺς παρέχεται ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία, ἡ ὁποία σκόπιμα καὶ γιὰ νὰ μὴν προκαλέσει ἀσύμφωρες ἀντιδράσεις τῶν κοσμικῶν, ὄχι μόνο σιωπᾷ, ἀλλὰ καὶ ἀνέχεται καὶ ὄχι σὲ ὀλίγες περιπτώσεις δίνει τὴν ἐντύπωση ὅτι τὰ ἐπικροτεῖ, ὅταν βλέπουμε Ἀρχιερεῖς νὰ παρίστανται σαυτὲς τις ξένες πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ μυστηρίου φαντασμαγορικὲς τελετὲς «γιὰ νὰ εὐλογήσουν τὸ μυστήριον», συγχαίροντας καὶ ἀσπαζόμενοι ἐνίοτε ἀμφοτέρους τοὺς νεονύμφους.

Βλέπει καὶ θλίβεται ὁ εὐσεβὴς λαὸς μας, ὅταν κραυγαλέες ἰδιόρρυθμες συμπεριφορὲς κληρικῶν, ποὺ ἔρχονται στὴ δημοσιότητα ἀ

πὸ τὰ ἔντυπα καὶ ἠλεκτρονικὰ μέσα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ καταγγελίες, ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση δὲν προσφεύγει στὴν ἔρευνα, ἀλλὰ τὶς ἀντιπαρέρχεται, ἄλλοτε ἀπρακτώντας καὶ ἀδιαφορώντας καὶ ἄλλοτε καλύπτοντας τὰ φαινόμενα αὐτὰ μὲ προσχήματα καὶ μεθοδεύσεις (βλ. «ἐπαρκεῖς οἱ ἐξηγήσεις»), ἀκόμη καὶ ὅταν σοβαρὰ παραπτώματα ὁμολογοῦνται δημόσια ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἐγκαλουμένους.

Ἀφήκαμε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου καὶ ἐξ-αντλοῦμε τὶς δραστηριότητές μας σὲ ζητήματα, ποὺ προδίδουν ἐγωϊστικὲς τάσεις καὶ προσωπικὲς φιλοδοξίες. Ἀλλὰ νὰ μὴν αὐταπατάται ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία, βλέποντας ὅτι ὁ λαὸς δὲν ἀντιδρᾷ δυναμικὰ σαυτὲς τὶς περιπτώσεις. Ἐνὰ τμῆμα τοῦ λαοῦ δὲν ἀντιδρᾷ, γιὰ αὐτοῦ τοῦ εἶδους οἱ κοσμικότητες ταυτίζονται μὲ δикές του συμπεριφορὲς καὶ ἓνα ἄλλο τμῆμα θέλει γιὰ πολλοὺς καὶ γνωστοὺς λόγους ἡ Ἐκκλησία νὰ κινεῖται σαυτὴ τὴν τροχιά. Τὸ ὑγιὲς ὅμως τμῆμα τοῦ θρησκευόμενου πληρώματος, καὶ εἶναι τὸ τμῆμα αὐτὸ μεγάλο-ἴσως τὸ μεγαλύτερο ἀλλὰ ἀθόρυβο-θλίβεται, πονεῖ καὶ προσεύχεται, βλέποντας συμπεριφορὲς καὶ νοοτροπίες, ποὺ κινοῦνται ἔξω ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀτμόσφαιρα τῆς Πεντηκοστῆς. Ἐχει ὅμως κουρασθεῖ καὶ προβληματίζεται, ὅταν ἀκούει ἀπὸ χεῖλη Ἀρχιερέων, σὲ ἐπίσημες δηλώσεις, βαρεῖς χαρακτηρισμούς, ὅπως «καταγῶγια τῆς ὁδοῦ ἁγίας Φιλοθέης», «ἀτυχεστάτη ἡ ἐπιλογὴ Μητροπολίτη», «πλαστογραφία κατὰ τὶς ἐκλογές», «ἐξαγωγή κιναιδῶν» καὶ ἄλλα ἡχηρὰ παρόμοια.

Στὴ γενναία ἐπίσημη διαπίστωση καὶ διακήρυξη Ἱεράρχη κατὰ τὸ παρελθόν «ἡμάρτομεν, ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν» ἦλθε ὁ καιρὸς ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκηση καὶ ἡγεσία νὰ προσθέσει καὶ τὴ λέξη: «ΔΙΟΡΘΩΣΜΕΝ». Αὐτὴ τὴ διόρθωση ἀναμένει μὲ πολλὴ ἀγωνία νὰ δεῖ πραγματοποιούμενη ὁ εὐσεβὴς λαὸς μας.

Σύν.

Ἀνάγκη

πληρέστερου καυτηριασμοῦ

Ὅρθά ἡ ἔγκριτη θρησκευτικὴ ἐφημερίδα ΖΩΗ καυτηριάζει «τούς συγγραφεῖς τῶν σεναρίων, τοὺς σκηνοθέτες καί, πολὺ περισσότερο, τοὺς ἡθοποιούς, ποὺ ὑποδύονται ρόλους κληρικῶν καὶ μέ σκωπτικὴ διάθεση φοροῦν ἄμφια, γελοιοποιοῦν τὰ ἅγια Μυστήρια καὶ ἐμπαίζουσι τὸ ἱερό σχῆμα».

Θά ἦταν πληρέστερος ὁ καυτηριασμός, ἴσως καὶ περισσότερο ἀποτελεσματικός, ἐάν ἔψεγε καὶ τοὺς λειτουργοὺς ἐκείνους τῆς Ἐκκλησίας μας, μεγάλους ἢ μικροὺς, πού, μέ τὴν ἀπρόσεκτη ζωὴ τους καὶ τὰ ἀφόρητα πλέον «κατορθώματά» τους, δίνουν ἀφορμές γιὰ τὸ διασυρμό τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων μας στὴ μικρὴ ὁθόνη καὶ στὶς θεατρικὲς σκηνές.

Ἄς τὸ ἐπιχειρήσει. Λίγη τόλμη δὲν κάνει κακό.

Σελίδα της Οικουμενικής Ὁρθοδοξίας

Μνήμη Πιτιρίμ, Μητροπολίτου Βολοκολάμσκ καί Γιούριεβσκ

Στίς 4 Νοεμβρίου π.ῒ. καί μετά ἀπό σύντομη καί βαριά ἀσθένεια, ἐκοιμήθη στή Μόσχα ὁ ἐξέχων ἱεράρχης τῆς Ρωσικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ καί Γιούριεβσκ Πιτιρίμ.

Γόνος οἰκογένειας μέ παράδοση ἱεροσύνης 300 ἐτῶν, ὁ κατὰ κόσμον Κωνσταντῖνος Νετσάεβ ἐγεννήθη τόν Φεβρουάριο τοῦ 1926 καί ἀπό νεαρά ἡλικία ἀπό 19 ἐτῶν ὡς ὑποδιάκονος τοῦ Πατριάρχη Ἀλεξίου τοῦ Α' ἐτάχθη στήν διακονία τοῦ Ὁρθόδοξου λαοῦ τῆς Ρωσίας.

Διδάκτωρ τῆς Θεολογίας, Καθηγητής στήν ἔδρα Καινῆς Διαθήκης τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας Μόσχας, ὁ ἐκλιπών ἱεράρχης στά μαρτυρικά χρόνια τοῦ κομμουνισμοῦ ἐργάσθηκε μέ ζῆλο, ἀφοσίωση καί κυρίως μέ ὄραμα στό δύσκολο ἔργο τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας.

Κύριο μέλημά του ὡς ἱερέως καί Ἐπισκόπου ἦταν πάντοτε τό πνευματικό ἔργο καί ἡ πλούσια παράδοση τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπό τή θέση τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐκδοτικοῦ Τμήματος τοῦ Πατριαρχείου, ἐπί 30 χρόνια, ὁ Μητροπολίτης Πιτιρίμ ἐργάσθηκε μέ μεγάλη ἐπνυχία, ὥστε κατὰ τό μέτρο τοῦ δυνατοῦ νά μή στερηθεῖ ὁ κληρὸς καί ὁ λαός καί τή γραπτή παράδοση τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ὁραματιζόμενος τό μέλλον καί τήν σημασία τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαίδευσης προχώρησε στήν ἵδρυση τό 2002 ἔδρας Θεολογίας μέ πέντε τμήματα στό Πολυτεχνεῖο Σιδηροδρόμων τῆς Μόσχας.

Φίλος τῆς Ἑλλάδος, συχνά ἐπισκεπτόταν τή χώρα μας. Τόν Νοέμβριο τοῦ 1988 ἔλαβε ἐνεργό μέρος στήν Ἀθήνα στό «Συμπόσιο γιά τά 1000 χρόνια ἀπό τή Βάπτισις τῶν Ρώσων» καί παρακολουθοῦσε πάντοτε μέ ἐνδιαφέρον καί ἀγωνία τά συμβαίνοντα στήν Ἐκκλησία μας.

Ἡ χρονιά, πού πέρασε, ἦταν σημαντική στή διαδρομή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου τοῦ ἐκλιπόντος. Τό Μέγα Σάββατο μετέφερε ἀπό τά Ἱεροσόλυμα στή Μόσχα τό Ἅγιο Φῶς καί χοροστάτησε στή λειτουργία τῆς Ἀναστάσεως στό νεοανεγερθέντα Ναό τοῦ Χριστοῦ Σωτῆρος.

Στίς 14 Δεκεμβρίου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀττικῆς καί Μεγαρίδος κ. Νικοδήμου, τελέσαμε οἱ φίλοι του στήν Ἱ.Μ. Νέου Στουδίου στόν Αὐλώνα Ἀττικῆς τό 40ήμερο μνημόσυνό του.

Αἰωνία του ἡ μνήμη.

Κ. Μεϊχανετζίδης

Λήξη ἀνακωχῆς.

Ὁ «ἡμέτερος», ὁ δημοσιογράφος τῆς ἀρχιεπισκοπικῆς αὐλῆς, εἶχε τὴν ἐμπνευση νὰ γράψει στὴν ἐφημερίδα «Ελευθέρος Τύπος», τὴν Τετάρτη 10 Δεκεμβρίου 2003 τούτη τὴ φωτισμένη ἀνακοίνωση:

«Μετά τὴν Πρωτοχρονιά θὰ συνεχισθεῖ ἡ διένεξη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετὰ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος».

Ἡ φράση αὐτή, γραπτὴ ἀνακοίνωση καὶ ἐπίσημη ἐξαγγελία ἀπὸ τὰ ἐνδότερα τῆς καθέδρας τοῦ προκαθήμενου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἀρχιεπισκόπου Χριστόδουλου, ἀντιστοιχεῖ στὴ φράση, πού συνηθίζει νὰ χρησιμοποιεῖ ἡ ἀγράμματη γερόντισσα τοῦ ἀκράιου χωριοῦ τῆς ἐλληνικῆς ἐπικράτειας, πού στρέφεται στὴν ἀντίπαλη γειτόνισσα καὶ τὴν ἀπειλεῖ: «Ἄσε νὰ κοινωνήσω τὴν Κυριακή καὶ θὰ δεῖς πῶς θὰ σέ κανονίσω».

Καὶ ἡ μὲν γειτόνισσα τόσα ξέρει, τόσα λέει. Τό ἀρχιεπισκοπικό, ὅμως, γραφεῖο δὲν διακαίολογεῖται, νὰ προβάλλει σὲ δημόσια χλευστὴ τέτοιας ποιότητος μυαλό καὶ τόσης ἐμβέλειας πνευματικότητα.

Ὡστόσο, αὐτό, πού δὲν τό περίμενε κανεὶς, ἐγινε.

Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα δὲν ἔχουμε τίποτα ἄλλο νὰ ἐλπίζουμε, παρὰ τὴ δευτέρη πράξη τῆς μεγάλης κόντρας. Ἡ πρωτοχρονιά πέρασε. Οἱ εὐχές ἐξαντλήθηκαν. Τώρα περιμένετε... τὴν ἀλληλοεξόντωση. Σὲ ἐπίσημη κλίμακα. Καὶ σὲ ἱεροπρεπὴ γλώσσα!!!

Τό μήνυμα τῆς σιωπῆς.

Ἡ ἀρχιεπισκοπικὴ σιωπὴ στό θέμα τῶν ἐκκλησιαστικῶν σκανδάλων ἔχει, ἴσως, τό μήνυμά της.

Ἄν ἡ «ἀνευ δίκης ἀρχειοθέτηση τῶν φακέλων», πού τὴν παρουσίασε ὁ Χριστόδουλος ὡς ἐξαντλητικὴ ἐρευνα καὶ ἀντιμετώπιση τῶν περιστατικῶν, ἦταν τίμια καὶ καθαρὴ, θά

μᾶς ξετρέλαινε μέ τίς ἀνακοινώσεις του καὶ μέ τους αὐτοεπαίνους του. Θά μᾶς ἔλεγε, ὅτι γιὰ πρώτη φορά ἐγινε τόσο ἐξονυχιστικός ἐλεγχος τῶν καταγγελιῶν καὶ ἀποδείχτηκε, μέ στοιχεῖα ἀτράνταχτα, ἡ ἀθωότητα τῶν κατηγορούμενων. Καὶ θὰ καλοῦσε, ἀνοιχτά καὶ ἐπιτακτικά τὰ τηλεοπτικά κανάλια καὶ τοὺς δημοσιογράφους νὰ μὴν ξαναποῦν κουβέντα γιὰ τοὺς Μητροπολίτες αὐτοὺς, πού πέρασαν ἀπὸ τὴ στενωπὸ τῶν κατηγοριῶν, ἀλλὰ ἔλαμψε τό ἀδαμάντινο ἥθος τους!!!

Βλέπετε μιὰ τέτοια στάση τοῦ Χριστόδουλου, ὅπως θὰ τὴν περιμένετε; Ὁχι. Ἐκεῖνο, πού παρατηρεῖται, εἶναι ἄκρα τοῦ τάφου σιωπῆ. Στά μουλωχτά ἐσπρωξε τοὺς φακέλους στό ἀρχεῖο καὶ, ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, οὔτε γάτος, οὔτε ζημιὰ.

Φυσικά, τό ποίμνιο δὲν εἶναι ἄλογο, γιὰ νὰ παρακολουθεῖ ἀδιάφορο τίς ἐξελίξεις. Καὶ βλέπει καὶ κρίνει καὶ βγάζει συμπεράσματα.

Ἦδη, αὐτὴ ἡ σιωπὴ τοῦ κ. Χριστόδουλου βρίσκεται στό τραπέζι τῶν συζητήσεων. Καὶ οἱ ὑποθέσεις καὶ τὰ συμπεράσματα καταγράφονται στό κατάστιχο. Πότε αὐτό τό κατάστιχο θὰ γίνεῖ πυροδοτικός μηχανισμός καὶ θὰ ἐκραγεῖ, κανένας δὲν μπορεῖ ἐκ τῶν προτέρων νὰ τό καθορίσει. Ἐκεῖνο, πού εἶναι βέβαιο, εἶναι πῶς δὲν μπορεῖ νὰ ταφεῖ ἡ ἀγανάκτηση καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ λαοῦ.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ Δε -

καπενθήμερο Δελτίο

Ἐκκλησιαστικῆς Ἑνημέρωσης

Ἰδιοκτῆτης

ὁ Μητροπολίτης

Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Διεύθυνση

19011 Αὐλῶν Ἀττικῆς

Τυπογραφεῖο Κωνσταντίνου Σανιδᾶ

Ἰωαννίνων 6, Μοσχάτο